

สารบัญ

	หน้า
สารบัญรูป	
รายละเอียดแผนการบรรยาย	
1. คำอธิบายกระบวนการวิชา	
2. วัตถุประสงค์	
3. รายชื่อเรื่องที่บรรยาย	
เรื่องที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวิชาภูมิศาสตร์	1
แผนการบรรยายเรื่องที่ 1	2
1.1 ความรู้ภูมิศาสตร์ของคนทั่วไป	3
1.2 จุดมุ่งหมายและแนวคิดพื้นฐานของภูมิศาสตร์	5
1.3 สรุป	10
เรื่องที่ 2 ภูมิศาสตร์สามแนวทาง	11
แผนการบรรยายเรื่องที่ 2	12
2.1 แผนภูมิของแพททิสัน	13
2.2 การทับซ้อนและการแยกจากกันของวิชาภูมิศาสตร์ทั้งสามแนว	15
2.3 จุดแข็งและจุดอ่อนของแต่ละแนว	17
2.4 แนวโน้มปัจจุบันของภูมิศาสตร์ทั้งสามแนว	22
2.5 สรุป	24
เรื่องที่ 3 ประวัติศาสตร์สมัยใหม่โดยสังเขป	25
แผนการบรรยายเรื่องที่ 3	26
ความนำ	28
3.1 ภูมิศาสตร์แนวความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และแผ่นดิน	28
3.2 ภูมิศาสตร์แนวท้องถิ่นศึกษา	32
3.3 ภูมิศาสตร์แนวการจัดตัวทางพื้นที่	33
3.4 สรุป	37

	หน้า	
เรื่องที่ 4	กำเนิดและวิวัฒนาการของศาสตร์	39
	แผนการบรรยายเรื่องที่ 4	40
	ความนำ	41
	4.1 ความหมายและที่มาของศาสตร์	41
	4.2 พาราไดม์และพัฒนาการทางความคิดในภูมิศาสตร์	47
	4.3 สรุป	50
เรื่องที่ 5	ฐานรากแห่งความเป็นศาสตร์ของวิชาภูมิศาสตร์	51
	แผนการบรรยายเรื่องที่ 5	52
	ความนำ	53
	5.1 งานเขียนสมัยกรีกและโรมัน : รากฐานของภูมิศาสตร์	53
	5.2 การพรรณาสภาพภูมิประเทศ	54
	5.3 การรังวัดพื้นผิวโลก	56
	5.4 งานเขียนทางด้านทฤษฎี	57
	5.5 สรุป	59
เรื่องที่ 6	ภูมิศาสตร์ในดินแดนมุสลิมและยุโรปยุคกลาง	61
	แผนการบรรยายเรื่องที่ 6	62
	ความนำ	64
	6.1 ภูมิศาสตร์ในดินแดนมุสลิม	65
	6.2 ภูมิศาสตร์ในทวีปยุโรปยุคกลาง	68
	6.2.1 ภูมิศาสตร์ยุคมืด	68
	6.2.2 ภูมิศาสตร์ในยุคแห่งการค้นพบ	73
	6.3 สรุป	75
เรื่องที่ 7	การเข้าสู่ความเป็นวิชาการของภูมิศาสตร์	77
	แผนการบรรยายเรื่องที่ 7	78
	ความนำ	80
	7.1 การนำภูมิศาสตร์เข้าสู่ความเป็นวิชาการของวารีเนียส	81
	7.2 การศึกษาภูมิศาสตร์ตามแนวคิดของกานท์	83

	หน้า
7.3 ภูมิศาสตร์สมัยใหม่ของฮุม โบลด์ท์และริทเทอร์	86
7.4 สรุป	90
เรื่องที่ 8 ภูมิศาสตร์ในศตวรรษที่สิบเก้า	93
แผนการบรรยายเรื่องที่ 8	94
ความนำ	95
8.1 อิทธิพลของคาร์วินต่อภูมิศาสตร์	96
8.2 แนวคิดนิยัตินิยม	99
8.3 สรุป	104
เรื่องที่ 9 แนวคิดและแนววิधिภูมิศาสตร์ภูมิภาค	105
แผนการบรรยายเรื่องที่ 9	106
ความนำ	108
9.1 ภูมิศาสตร์ภูมิภาคในเยอรมนี	108
9.2 ภูมิศาสตร์ภูมิภาคในฝรั่งเศส	110
9.3 ภูมิศาสตร์ภูมิภาคในสหรัฐอเมริกา	112
9.4 ภูมิศาสตร์ภูมิภาคในอังกฤษ	116
9.5 ภาพรวมของการศึกษาภูมิศาสตร์ภูมิภาค	117
9.6 สรุป	118
เรื่องที่ 10 ภูมิศาสตร์ในยุคแห่งการปฏิวัติเชิงปริมาณ	119
แผนการบรรยายเรื่องที่ 10	120
ความนำ	122
10.1 สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงแนวคิดภูมิศาสตร์ภูมิภาค	122
10.1.1 ข้อบกพร่องของแนวคิดภูมิศาสตร์ภูมิภาค	122
10.1.2 การแข่งขันจากภูมิศาสตร์กายภาพและศาสตร์สาขาอื่น	123
10.1.3 มุมมองจากทฤษฎีใหม่ : ลัทธิปฏิฐานนิยม	124
10.2 การศึกษาภูมิศาสตร์ในยุคของการปฏิวัติเชิงปริมาณ	125
10.2.1 การเปลี่ยนแปลงในแนวคิด	125
10.2.2 การเปลี่ยนแปลงในแนววิधिศึกษาปัญหา	126

	หน้า
10.3 แบบจำลองที่วิเคราะห์ปัญหาโดยใช้แนวคิดที่ตั้งสัมพัทธ์	128
10.3.1 ทฤษฎีการแพร่กระจายของนวัตกรรม	129
10.3.2 ทฤษฎีที่ตั้งเกษตรกรรมของฟอน ทุเนน	131
10.3.3 แบบจำลองกราวิตัด	134
10.4 ทฤษฎีระบบ	134
10.5 สรุป	138
เรื่องที่ 11 ภูมิศาสตร์หลังการปฏิวัติเชิงปริมาณ	139
แผนการบรรยายเรื่องที่ 11	140
11.1 การศึกษาภูมิศาสตร์แนววิพากษ์	141
11.2 สำนักต่าง ๆ ของภูมิศาสตร์แนววิพากษ์	145
11.2.1 ภูมิศาสตร์แนวมนุษยนิยม	145
11.2.2 ภูมิศาสตร์พฤติกรรม	145
11.2.3 ภูมิศาสตร์มูลวิวัติ	146
11.2.4 ภูมิศาสตร์แนวนิเวศวิทยามนุษย์	147
11.2.5 ภูมิศาสตร์สวัสดิการ	147
11.2.6 ภูมิศาสตร์พื้นที่ – เวลา	148
11.3 สรุป	148
เรื่องที่ 12 ภูมิศาสตร์มาร์กซิสต์	151
แผนการบรรยายเรื่องที่ 12	152
ความนำ	155
12.1 ทฤษฎีความยุติธรรมกับปรัชญามาร์กซิสต์	155
12.2 ภูมิศาสตร์มาร์กซิสต์ในฐานะเป็นภูมิศาสตร์มูลวิวัติ	158
12.3 จากภูมิศาสตร์มูลวิวัติสู่ลัทธิมาร์กซิสต์	161
12.4 สถานะปัจจุบันของภูมิศาสตร์มาร์กซิสต์	167
12.5 สรุป	168

	หน้า
เรื่องที่ 13	
ภูมิศาสตร์ภูมิภาคภายใต้กระแสวิพากษ์	171
แผนการบรรยายเรื่องที่ 13	172
ความนำ	174
13.1 ภูมิศาสตร์ภูมิภาคใหม่	174
13.2 ภูมิภาคในฐานะเป็นการตอบสนองของท้องถิ่น	
ต่อกระบวนการของนายทุน	176
13.3 ภูมิภาคในฐานะเป็นศูนย์กลางของการสร้างเอกลักษณ์	178
13.4 ภูมิภาคในฐานะสื่อกลางสำหรับการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม	180
13.5 สรุป	184
เรื่องที่ 14	
ข้อความส่งท้าย : ภาพรวมของภูมิศาสตร์	185
แผนการบรรยายเรื่องที่ 14	186
ความนำ	188
14.1 ภูมิศาสตร์ศาสตร์แห่งความเปลี่ยนแปลง	188
14.2 มุมมองของภูมิศาสตร์	190
14.3 สรุปและแนวทางในการตอบข้อสอบ	193
บรรณานุกรม	196

สารบัญรูป

		หน้า
รูปที่ 1.1	ณ ชายหาด	6
รูปที่ 1.2	ความแปรผันหลากหลายในสิ่งแวดล้อมชายหาด	8
รูปที่ 2.1	แผนภูมิของแพททิสัน	14
รูปที่ 2.2	การทับซ้อนในเชิงสหวิทยาการ	19
รูปที่ 2.3	การดำรงอยู่ด้วยกันของภูมิศาสตร์ทั้งสามแนว	23
รูปที่ 3.1	วิวัฒนาการของแนวคิดทางภูมิศาสตร์	29
รูปที่ 4.1	P – PLANE และ C – FIELD	44
รูปที่ 4.2	ศาสตร์ในฐานะ megaconstruct	45
รูปที่ 4.3	พัฒนาการของศาสตร์	46
รูปที่ 4.4	ความคิดทางภูมิศาสตร์ที่พัฒนาในช่วง ค.ศ. 1750 – 1950	49
รูปที่ 6.1	แผนที่ ที-โอ (T – O map)	71
รูปที่ 6.2	แผนที่พอร์โตลาโน (Portolano chart)	72
รูปที่ 8.1	ทฤษฎีหัวใจโลกของแมกคินเดอร์	103
รูปที่ 9.1	วิชาภูมิศาสตร์ตามความคิดของฮาร์ทฮอร์น	115
รูปที่ 10.1	ทฤษฎีการแพร่กระจายของแฮกเกอร์สเตรนค์	130
รูปที่ 10.2	การแปรผันของค่าเช่าที่ดินและแบบแผนของการใช้ที่ดิน	133
รูปที่ 10.3	การวิเคราะห์พื้นที่ตั้งของแฮกเกตต์	137
รูปที่ 11.1	ภูมิศาสตร์มนุษย์สำนักต่าง ๆ ตั้งแต่ศตวรรษที่ยี่สิบ	144
รูปที่ 13.1	ทฤษฎีการจัดโครงสร้าง	183
รูปที่ 14.1	เมทริกซ์ของมุมมองทางภูมิศาสตร์	192

รายละเอียดแผนการบรรยาย

1. คำอธิบายกระบวนวิชา

GE 303 วัตนาการแนวคิดทางภูมิศาสตร์

Evolution of Geographic Thoughts

การศึกษาวัตนาการความรู้ทางภูมิศาสตร์ โครงสร้างทางแนวคิด แนวการศึกษา และสถานภาพของสาขาวิชาจากยุคโบราณสู่ยุคปัจจุบัน ตลอดจนพื้นฐานของแนวคิดทางภูมิศาสตร์ร่วมสมัย

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้แก่นักศึกษามีความเข้าใจในสภาพทั่วไปและเนื้อหาเบื้องต้นของวิชาภูมิศาสตร์
2. เพื่อให้แก่นักศึกษามีความเข้าใจในแนวคิดทางปรัชญาเบื้องต้นของวิชาภูมิศาสตร์ รวมทั้งมีความเข้าใจในประวัติศาสตร์และวัตนาการของแนวคิดดังกล่าว

3. รายชื่อเรื่องที่บรรยาย

- เรื่องที่ 1 : ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวิชาภูมิศาสตร์
- เรื่องที่ 2 : ภูมิศาสตร์สามแนวทาง
- เรื่องที่ 3 : ประวัติศาสตร์สมัยใหม่โดยสังเขป
- เรื่องที่ 4 : กำเนิดและวัตนาการของศาสตร์
- เรื่องที่ 5 : ฐานรากแห่งความเป็นศาสตร์ของวิชาภูมิศาสตร์
- เรื่องที่ 6 : ภูมิศาสตร์ในดินแดนมุสลิมและยุโรปยุคกลาง
- เรื่องที่ 7 : การเข้าสู่ความเป็นวิชาการของภูมิศาสตร์
- เรื่องที่ 8 : ภูมิศาสตร์ในศตวรรษที่สิบเก้า
- เรื่องที่ 9 : แนวคิดและแนววิธีภูมิศาสตร์ภูมิภาค
- เรื่องที่ 10 : ภูมิศาสตร์ในยุคแห่งการปฏิบัติเชิงปริมาณ
- เรื่องที่ 11 : ภูมิศาสตร์หลังการปฏิบัติเชิงปริมาณ
- เรื่องที่ 12 : ภูมิศาสตร์มาร์กซิสต์
- เรื่องที่ 13 : ภูมิศาสตร์ภูมิภาคภายใต้กระแสวิพากษ์
- เรื่องที่ 14 : ข้อความส่งท้าย : ภาพรวมของวิชาภูมิศาสตร์